

N:o 129.

Af herr **K. A. Staaff m. fl.**, *om tillämpning på hela Gästriklands län af lagen angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärfva fast egendom m. m.*

Det torde vara påtagligt, att sedan statsmakterna i vissa delar af landet infört förbud för bolag att förvärfva fast egendom och sålunda accepterat de synpunkter och principer, som ligga till grund för en sådan förbudslagstiftning, det icke kan finnas något verkligt skäl att icke utsträcka tillämpningen af samma principer till andra delar af landet, där den må finnas påkallad. Har man funnit sig nödsakad att för jordbrukets och den jordbruksidkande befolkningens vidmakthållande i Norrland lagstifta på sätt som skett, bör man ock, om fara från ett öfverhandtagande bolagsförvärf hotar jordbruket och den jordbruksidkande befolkningen i andra trakter, se till att skydd åstadkommes äfven i fråga om dem. Ja man synes till och med sedan norrlandslagstiftningen en gång kommit till stånd i densamma hafva anledning till en bestämd uppfordran att rikta blicken äfven mot öfriga trakter af landet. Ty hvad man än må hafva för tankar om norrlandslagstiftningen, ett måste dock säkerligen af alla erkännas, att då den skulle komma till stånd hade det varit vida bättre, om den kommit långt tidigare, än som nu är fallet. Det bör då ock undvikas, att en liknande lagstiftning för vissa andra delar af riket göres först, då missförhållandena redan gått alldeles för långt.

Det är vår mening att i denna motion yrka ett omedelbart antagande af förbudslagstiftning endast beträffande den del af Gäfleborgs län, som hittills icke blifvit lagstiftningen underlagd — detta i öfverensstämmelse med Andra Kammarens redan förut intagna ståndpunkt — men i öfrigt allenast att hemställa, det Kungl. Maj:t efter skyndsamt utredning måtte framlägga förslag om lagstiftningens utsträckande till sådana landsdelar, där den må finnas påkallad.

Emellertid kunna redan nu åtskilliga trakter förberedelsevis nämnas, från hvilka starka klagomål förspörjas öfver bolagsförvärf i stor skala. Så är förhållandet med vissa delar af Värmland och Dalsland äfvensom — ur andra synpunkter, nämligen sockerproduktionens sträfvan efter jordbrukshemman för betodling — Skåne. Detta blott såsom exempel.

Betänkligheterna mot norrlandslagstiftningen voro visserligen af mångahanda art, men såsom hufvudinvändningar torde man kunna framhålla dessa två: dels att staten genom en sådan lagstiftning skulle kränka enskildes — såväl säljares som köparens — naturliga rätt och dels att lagstiftningen skulle locka till ett lätt verkställt kringgående.

Den förra af dessa invändningar hafva statsmakterna själfva genom sitt beslut om förbudslagen förklaradt grundlös. Och då den sålunda ansetts grundlös vid lagens införande kan den uppenbart icke åberopas mot en utsträckning af lagstiftningens grunder äfven till andra landsdelar. Den senare torde icke hafva vunnit stöd af hittills gjorda erfarenheter. Det berättas sålunda från Norrland, att man visserligen då och då kan spåra ett kringgående af lagen, men att det icke äger rum i någon större skala, då bolag af anseende icke lära nedlåta sig till ett sådant tillvägagående.

På grund af hvad vi sålunda anfört, tillåta vi oss hemställa:

1:o att Riksdagen måtte för sin del besluta om sådan utvidgning af lagen angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärfva fast egendom den 4 maj 1906, att densamma kommer att vinna tillämpning för hela Gäfleborgs län;

2:o att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t så snart ske kan låta verkställa fullständig utredning rörande omfattningen af bolags jordförvärf i de mellersta och

Motioner i Andra Kammaren, N:o 129.

södra delarna af riket samt vidtaga de åtgärder, som med anledning af denna utredning må föranledas.

Stockholm den 25 januari 1908.

Karl Staaff.

J. Bromée.

Ad. Wiklund.

Jakob Pettersson.
Th. af Callerholm.

Victor Moll.

Johan Ericsson.

Fridtjuv Berg.

Karl Starbäck.

Joh. Ström.

G. Lindgren
i Islingby,

S. H. Kvarnzelius.

Aug. Henricson.

K. G. Karlsson.

G. Jansson.

Ernst Beckman.
